

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌԱԴԻՈՅԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՈՐՈՇՈՒՄ

22 սեպտեմբերի 2026 թվականի թիվ 117-Ա

ք.Երևան

«ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊԸ ՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺ ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովն (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով 2026 թվականի օգոստոսի 10-ին իր նախաձեռնությամբ հարուցված թիվ 29 վարչական վարույթի նյութերը, *պարզեց*.

Հանձնաժողովի ծրագրերի մոնիտորինգի և վերահսկողության վարչությունը 2026 թվականի օգոստոսի 7-ին տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի հուլիս ամսվա տվյալների հիման վրա վերահսկողություն է իրականացրել «ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊԸ ընկերության (այսուհետ նաև՝ Հեռարձակող) գործունեության՝ օրենսդրության պահանջներին համապատասխանությունը ստուգելու նպատակով:

Վերահսկողության իրականացման արդյունքում պարզվել է, որ 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածի համար «ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊԸ ընկերության կողմից էլեկտրոնային գրանցամատյանի սերվեր ներբեռնած տվյալների համաձայն՝ հայերեն լսողական հաղորդումների ընդհանուր ժամաքանակը կազմել է 4,26 տոկոս, ինչը պարունակում է «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի (այսուհետ նաև՝ Օրենք) 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասի առերևույթ խախտման հատկանիշներ:

Հանձնաժողովը, հիմք ընդունելով վերահսկողության արդյունքում արձանագրված հանգամանքները և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» կետով, 2026 թվականի օգոստոսի 10-ին Հեռարձակողի նկատմամբ հարուցել է թիվ 29 վարչական վարույթը:

Հանձնաժողովը հարուցված վարչական վարույթի մասին 11.08.2026թ. թիվ Ե/04/04.1/542-26 գրությամբ ծանուցել է Հեռարձակողին և հայտնել, որ այս հարցի վերաբերյալ կարող է ներկայացնել իր պարզաբանումները և բացատրությունները:

Հեռարձակողը նշված գրության և հարուցված վարչական վարույթի վերաբերյալ 13.08.2026թ. թիվ 5 գրությամբ ներկայացրել է պարզաբանում, ըստ որի՝

«(...) Ծանուցման մեջ էլեկտրոնային մատյանի տվյալների հիման վրա նշվել է, որ 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածում ընկերության եթերում հայերեն լսողական հաղորդումների տեսակարար կշիռը կազմել է 4,26 տոկոս:

Նշված ցուցանիշը, սակայն, չի համապատասխանում «ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊԸ-ի կողմից տվյալ ժամանակահատվածում փաստացի իրականացված հեռարձակմանը: Էլեկտրոնային մատյանը լրացնելիս յուրաքանչյուր հաղորդման վերաբերյալ լրացվում են, մասնավորապես,

հաղորդման սկիզբը և ավարտը, անվանումը, հաղորդման թեմատիկ ուղղվածությունը, հեռարձակման տեսակը և լեզուն: Հաղորդումների հեռարձակման տեսակի վերաբերյալ դաշտում 2026 թվականի հուլիս ամսվա ընթացքում ընկերության բոլոր ծրագրերի համար ճիշտ նշվել է «սեփական արտադրություն»: Հարկ ենք համարում նշել, որ «Եվրոպա Պլուս» լսողական մեդիաձառայություն մատուցողի եթերային ցանցը գրեթե անփոփոխ է, և էլեկտրոնային մատյանը լրացնելիս օգտագործվում է նախապես ձևավորված էլեկտրոնային մատյանի ձևանմուշ:

Մատյանի սկզբնական լրացման ժամանակ, մեկ օրվա հաղորդումների տվյալները մուտքագրելիս, հաղորդման լեզվի դաշտում «հայերեն» տարբերակի փոխարեն ընտրվել է «այլ լեզուներ» տարբերակը: Հետագա օրերի էլեկտրոնային մատյանի լրացման ժամանակ օգտագործվել է այդ նախապես ձևավորված ձևանմուշը, որի արդյունքում սկզբնական լրացման ժամանակ թույլ տրված սխալ ընտրությունը պահպանվել է նաև հաջորդ օրերի համապատասխան հաղորդումների տվյալներում և, հետևաբար, արտացոլվել է ամբողջ ամսվա էլեկտրոնային մատյանում:

Միաժամանակ, հաղորդումների տեսակի դաշտում ամբողջ ժամանակահատվածի համար ճիշտ նշվել է «սեփական արտադրություն»: Այս հանգամանքը ևս վկայում է այն մասին, որ «լեզու» դաշտում նշված «այլ լեզուներ» տարբերակը չի արտացոլում հաղորդումների փաստացի լեզուն, այլ հանդիսանում է մատյանի սկզբնական լրացման ժամանակ թույլ տրված մեխանիկական սխալի հետևանք, որը հետագայում ձևանմուշի օգտագործման արդյունքում պահպանվել է հաջորդ գրանցումներում:

Հարկ ենք համարում ընդգծել, որ 2026 թվականի հուլիս ամսվա ընթացքում «ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊԸ-ի եթերում հեռարձակված ծրագրերը ամբողջությամբ հանդիսացել են ընկերության սեփական արտադրությունը և հեռարձակվել են հայերեն լեզվով:

Հետևաբար, էլեկտրոնային մատյանի լեզվի դաշտում թույլ տրված մեխանիկական սխալի արդյունքում ձևավորված 4,26 տոկոս ցուցանիշը չի արտացոլում ընկերության եթերի փաստացի լեզվական կազմը և չի կարող դիտարկվել որպես ընկերության կողմից փաստացի հեռարձակված հայերեն ծրագրերի իրական տեսակարար կշիռը բնութագրող ցուցանիշ:

Միաժամանակ, Հեռարձակողը խնդրել է իր նկատմամբ վարչական պատասխանատվության միջոց չկիրառել:

Հանձնաժողովը վերոնշյալ գրությանն ի պատասխան իր 14.08.2026թ. թիվ Ե/04/04.1/551-26 գրությամբ Հեռարձակողից պահանջել է ներկայացնել իր կողմից հեռարձակվող «ԵՎՐՈՊԱ ՊԼՅՈՒՍ» լսողական ծրագրի՝ 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածի ձայնագրությունները:

Հեռարձակողը 19.08.2026թ. թիվ 6 գրությանը կից Հանձնաժողովին է տրամադրել իր կողմից հեռարձակվող «ԵՎՐՈՊԱ ՊԼՅՈՒՍ» լսողական ծրագրի՝ 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածի եթերի ձայնագրությունները, որոնց ամբողջական ուսումնասիրություն իրականացնելու համար Հանձնաժողովին անհրաժեշտ է եղել լրացուցիչ ժամանակ:

Վարչական վարույթի բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննությունն ապահովելու, ինչպես նաև գործի համար նշանակություն ունեցող հանգամանքների (վերը նշված ձայնագրությունների) ամբողջական ուսումնասիրության նպատակով, ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետով, համաձայն որի՝ վարչական վարույթի ժամկետը կարող է երկարաձգվել, եթե գործի քննարկման համար էական համարվող հանգամանքներ պարզելու նպատակով անհրաժեշտություն է առաջացել լրացուցիչ տեղեկություններ կամ փաստաթղթեր ձեռք բերել,

որոնք, սույն օրենքի 43-րդ հոդվածի 3-րդ մասին համապատասխան, պարտավոր է ներկայացնել դիմողը, և վարչական վարույթի մնացած ժամկետում հնարավոր չէ ըստ էության որոշում ընդունել, Հանձնաժողովը երկարաձգել է վարչական վարույթի քննարկման ժամկետը և այդ մասին իր՝ 31.08.2026թ. թիվ Ե/04/04.1/579-26 գրությամբ տեղեկացրել Հեռարձակողին:

Հանձնաժողովի ծրագրերի մոնիտորինգի և վերահսկողության վարչությունը 08.09.2026թ. իրականացրել է «ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊ ընկերության կողմից հեռարձակվող «ԵՎՐՈՊԱ ՊԼՅՈՒՍ» լսողական ծրագրի 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածի եթերի ձայնագրությունների մշտադիտարկում, որի արդյունքներով կատարված հայերեն լսողական հաղորդումների ընդհանուր հաշվարկը կազմել է 7,90 տոկոս:

Հանձնաժողովի հիմնավորումները (պարճառաքանությունը) և եզրահանգումը.

Այսպիսով, վարչական վարույթի բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ ըննությամբ, ձեռք բերված ապացույցների ուսումնասիրության և գնահատման արդյունքում Հանձնաժողովն արձանագրում է հետևյալը.

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 20-րդ հոդվածի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական լեզուն հայերենն է:

Օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասը սահմանում է.

«Հայաստանի Հանրապետության տեսալսողական մեդիայի մասին օրենսդրությունը ներառում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունը, սույն օրենքը, «Զանգվածային լրատվության մասին», «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին», «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին», «Լեզվի մասին», «Գովազդի մասին» օրենքները, Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրքը, կարգավորող պետական մարմնի իրավական ակտերը, տեսալսողական մեդիայի ոլորտը կարգավորող այլ իրավական ակտեր և Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերը:»:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ, 15-րդ, 19-րդ և 21-րդ կետերը սահմանում են.

«1) տեսալսողական մեդիաձառայություն մատուցող (այսուհետ՝ Հեռարձակող, լսողական մեդիաձառայություն մատուցող՝ Լսողական ծրագրեր հեռարձակող) Հայաստանի Հանրապետության հիմնադրած կազմակերպություն կամ կարգավորող պետական մարմնի հեղինակազորած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որը կազմում և սպառողին է ներկայացնում տեսալսողական տեղեկատվություն և խմբագրական պատասխանատվություն է կրում տեսալսողական արտադրանքի բովանդակության համար.

2) կարգավորող պետական մարմին՝ անկախ պետական մարմին, որն ապահովում է հեռարձակվող լրատվության միջոցների ազատությունը, անկախությունը և բազմազանությունը, վերահսկում է Հեռարձակողների, օպերատորների և տեսալսողական ծրագրերի դիստրիբյուտորների գործունեությունը.

15) տեսալսողական տեղեկատվություն՝ հաճախականություններով և հնարավոր այլ տեխնիկական միջոցներով (հաղորդիչ, արբանյակ, մալուխային ցանց և այլն) սպառողներին տրամադրվող տեսալսողական նյութ, ներառյալ՝ տեսալսողական արտադրանքին զուգահեռ կամ տեսալսողական արտադրանքի կազմում հաղորդվող կամ տեսալսողական արտադրանքի միջոցով հասանելիություն ստացող լրացուցիչ տեսալսողական կամ տեքստային տեղեկատվությունը (ինտերակտիվ հեռուստատեսություն).

19) տեսալսողական հաղորդում՝ տարածվող պատկերներ և (կամ) հնչյուններ պարունակող սահմանափակ տևողությամբ նյութ, որը կազմակերպական իմաստով

ինքնուրույն և ավարտուն է և համարվում է հեղինակային և (կամ) հարակից իրավունքի օբյեկտ.

21) հայերեն տեսալսողական հաղորդում՝ հայերեն ընկալման որևէ միջոցով (կրկնօրինակման, հնչյունավորման և (կամ) ենթագրի) ուղեկցվող տեսալսողական հաղորդում.»:

Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ հայերեն տեսալսողական հաղորդումները մեկ Հեռարձակողի հեռարձակմամբ չեն կարող պակաս լինել ամսական ընդհանուր ժամաքանակի 55 տոկոսից:

Օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ մասերը սահմանում են.

«1. Լիցենզիա ստացած Հեռարձակողները պարտավոր են վարել տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյան և պահպանել իրենց հեռարձակած տեսալսողական հաղորդումների տեսագրություններն ու ձայնագրությունները՝ հեռարձակման օրվանից սկսած 45 օր ժամկետով, բացառությամբ սույն օրենքի 22-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 3-րդ կետի «գ» ենթակետով նախատեսված դեպքերի:

2. Տեսալսողական հաղորդումները պետք է գրանցվեն կարգավորող պետական մարմնի համար հասանելիություն ունեցող տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում, որի ձևը և վարման կարգը սահմանում է կարգավորող պետական մարմինը:

3. Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի տվյալների հիման վրա կարգավորող պետական մարմինը վերահսկում է Հեռարձակողների գործունեության համապատասխանությունը օրենսդրության պահանջներին: (...):»

Օրենքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ կարգավորող պետական մարմինը Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովն է:

Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 8-րդ և 9-րդ կետերի համաձայն՝ կարգավորող պետական մարմինը՝

«8) կազմում և հրապարակում է լիցենզիա ստացած անձանց ցուցակը, հսկողություն է իրականացնում լիցենզիայում նշված պայմանների և սույն օրենքի պահանջների կատարման նկատմամբ.

9) տեսալսողական հաղորդումների տեսագրությունների և ձայնագրությունների ընտրանքային դիտարկման միջոցով պարզում է դրանց համապատասխանությունը օրենսդրության և լիցենզիայի պահանջներին.»:

«Լեզվի մասին» օրենքի 1-ին հոդվածի 1-ին պարբերության համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական լեզուն հայերենն է, որը սպասարկում է հանրապետության կյանքի բոլոր ոլորտները: (...):

«Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» օրենքի 3-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «ե» կետի համաձայն՝ հեղինակային իրավունքի օբյեկտներ են՝ տեքստով կամ առանց տեքստի երաժշտական ստեղծագործությունները:

Հանձնաժողովի 2020 թվականի դեկտեմբերի 29-ի «Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի ձևը և վարման կարգը սահմանելու մասին» թիվ 154-Ա որոշմամբ սահմանված կարգի (այսուհետ նաև՝ Կարգ, հասանելի է Հանձնաժողովի պաշտոնական կայքում, տես՝ <https://tvradio.am/wp-content/uploads/2020/12/154.pdf> հղումը) 5-10-րդ կետերը սահմանում են.

«5. Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանն ավտոմատացված ու ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգ է, որը թույլ է տալիս մուտքագրել անհրաժեշտ տվյալներ և ներբեռնել համացանցի միջոցով:

6. Տեսալսողական մեդիածառայություն մատուցողները տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում մուտքագրում են հետևյալ տեղեկությունները՝ 1) տեսալսողական հաղորդման հեռարձակման օրը, ամիսը, տարեթիվը, 2) տեսալսողական հաղորդման սկիզբը և ավարտը, 3) տեսալսողական հաղորդման անվանումը, 4) տեսալսողական հաղորդման թեմատիկ ուղղվածությունը, 5) հեռարձակման տեսակները (հայրենական, սեփական, օտարերկրյա, վերահեռարձակում, տեխնիկական անջատում, պրոֆիլակտիկա, ընդմիջում), 6) *տեսալսողական հաղորդման հեռարձակման լեզուն*, 7) այլ տվյալներ:

7. Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում սույն կարգի 6-րդ կետի 1)-ից մինչև 6) ենթակետերում նշված տեղեկությունների գրանցումը պարտադիր է տեսալսողական մեդիածառայություն մատուցողների համար:

8. Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի վարումը և պահպանումը տեսալսողական մեդիածառայություն մատուցողների կողմից իրականացնում է տեսալսողական մեդիածառայություն մատուցողի ղեկավարի կողմից նշանակված պատասխանատու անձը:

9. Պատասխանատու անձի տվյալները ներկայացվում են Հանձնաժողով: Հանձնաժողովի կողմից վերջիններիս տրամադրվում է էլեկտրոնային գրանցամատյանի ծրագրային փաթեթը և գաղտնաբառը:

10. Պատասխանատու անձի կողմից տեսալսողական մեդիածառայություն մատուցողի կողմից հեռարձակված յուրաքանչյուր տեսալսողական հաղորդում մուտքագրվում է տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյան և ներբեռնվում է էլեկտրոնային գրանցամատյանի սերվեր՝ ոչ ուշ քան հաշվետու ամիսը լրանալուց հետո մինչև հաջորդ ամսվա 5-ը:»:

Հիմք ընդունելով տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրությունը, ինչպես նաև վերոգրյալ իրավական հիմնավորումները՝ Հանձնաժողովն արձանագրում է.

Հեռարձակողը պարտավոր էր պահպանել Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված պահանջի կատարումը, այն է՝ ապահովել, որ իր հեռարձակմամբ հայերեն տեսալսողական հաղորդումները չկազմեն ամսական ընդհանուր ժամաքանակի 55 տոկոսից պակաս:

Քննարկվող համատեքստում հատկանշական է, որ Հեռարձակողը 2017 թվականից («ԵՎՐՈՊԱ ՊԼՅՈՒՍ» լսողական ծրագիր, սփռման տարածքը՝ ք.Երևան, 87.5 ՄՀց հաճախականություն, լիցենզիայի համարը՝ N 243, գործողության ժամկետը՝ 06.10.2017թ.- 06.10.2027թ.) հանդիսանում է Հանձնաժողովի կողմից լիցենզավորված իրավաբանական անձ, որը կազմում և սպառողին է ներկայացնում տեսալսողական տեղեկատվություն և խմբագրական պատասխանատվություն է կրում տեսալսողական արտադրանքի բովանդակության համար և պարտավոր էր պահպանել օրենսդրության պահանջները, իսկ օրենքների դրույթների հաստատված խախտումների պարագայում օրենքով սահմանված կարգով պատասխանատվություն կրել, ուստի Օրենքի պահանջի չկատարումն ինքնին բերում է պատասխանատվության:

Հեռարձակողը պետք է հաշվի առնի, որ օրենքներով հստակ սահմանվում են վարքագծի կանոններ, որոնց չպահպանելն առաջացնում է իրավական հետևանքներ, ինչպես նաև Հեռարձակողը պատասխանատվություն է կրում օրենսդրության կիրառման ապահովման համար:

Սույն պարագայում Հեռարձակողը պարտավոր էր պահպանել Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված պահանջը, այն է՝ հայերեն տեսալսողական հաղորդումները մեկ Հեռարձակողի հեռարձակմամբ չեն կարող պակաս լինել ամսական ընդհանուր ժամաքանակի 55 տոկոսից:

Այսպես, հիմք ընդունելով օրենքների դրույթները և ձեռք բերված փաստերը՝ արձանագրում ենք.

Հանձնաժողովն ուսումնասիրել է Հեռարձակողի կողմից ներկայացված պարզաբանումները, համաձայն որոնց՝ էլեկտրոնային մատյանում արձանագրված՝ հայերեն տեսալսողական հաղորդումների 4,26 տոկոս ցուցանիշը չի համապատասխանում 2026 թվականի հուլիս ամսվա փաստացի հեռարձակմանը: Հեռարձակողը նշել է, որ իր եթերային ցանցը գրեթե անփոփոխ է, իսկ էլեկտրոնային մատյանը լրացվում է նախապես ձևավորված ձևանմուշի հիման վրա, որի սկզբնական լրացման ժամանակ հաղորդման լեզվի դաշտում «հայերեն» տարբերակի փոխարեն ընտրված «այլ լեզուներ» տարբերակը հետագայում պահպանվել է հաջորդ գրանցումներում: Միաժամանակ, Հեռարձակողը նշել է, որ հաղորդումների հեռարձակման տեսակը մատյանում նշվել է որպես «սեփական արտադրություն» և պնդել, որ 2026 թվականի հուլիս ամսվա ընթացքում եթերում հեռարձակված ծրագրերն ամբողջությամբ հանդիսացել են սեփական արտադրության և հեռարձակվել են հայերենով: Ըստ Հեռարձակողի՝ 4,26 տոկոս ցուցանիշը ձևավորվել է մատյանի լրացման ժամանակ թույլ տրված մեխանիկական սխալի հետևանքով և չի արտացոլում եթերի փաստացի լեզվական կազմը:

Հանձնաժողովը Հեռարձակողի ներկայացրած պարզաբանումները գնահատել է վարչական վարույթի շրջանակում ձեռք բերված փաստերի և ապացույցների համակցության մեջ: Մասնավորապես՝ հաշվի առնելով Հեռարձակողի այն պնդումը, որ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում արձանագրված՝ հայերեն տեսալսողական հաղորդումների 4,26 տոկոս ցուցանիշը չի համապատասխանում 2026 թվականի հուլիս ամսվա փաստացի եթերի լեզվական կազմին, Հանձնաժողովն անհրաժեշտ է համարել ստուգել նշված պնդման հիմնավորվածությունը:

Այդ նպատակով Հանձնաժողովն ուսումնասիրել է ոչ միայն տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում առկա և դրա հիման վրա ձևավորված տվյալները, այլև Հեռարձակողի կողմից ներկայացված՝ 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածի եթերի ձայնագրությունները փաստացի հեռարձակման լեզվական կազմը պարզելու համար: Նման մոտեցումը պայմանավորված է վարչական վարույթի բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննությունն ապահովելու անհրաժեշտությամբ:

Սակայն վերոնշյալ բացատրությունները նույնիսկ փաստացի եթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզված հանգամանքների համատեքստում բավարար հիմք չեն կարող հանդիսանալ Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված պահանջի խախտումը չարձանագրելու և Հեռարձակողի նկատմամբ վարչական պատասխանատվության միջոց չկիրառելու համար, մասնավորապես՝

1. Հարկ է նշել, որ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ հայերենը սահմանված է որպես Հայաստանի Հանրապետության պետական լեզու, իսկ Օրենքով տեսալսողական մեդիայի ոլորտում սահմանվել են տեսալսողական տեղեկատվության լեզվին վերաբերող հատուկ պահանջներ:

Տեսալսողական մեդիայի ոլորտում օրենսդրությամբ սահմանված վերոնշյալ պահանջի կատարման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է Հանձնաժողովն Օրենքով իրեն վերապահված վերահսկողական լիազորությունների շրջանակում:

Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված պահանջի բովանդակությունը և կիրառման շրջանակը որոշելու համար այն անհրաժեշտ է դիտարկել Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 19-րդ և 21-րդ կետերով սահմանված՝ «տեսալսողական հաղորդում» և «հայերեն տեսալսողական հաղորդում» հասկացությունների հետ փոխկապակցված:

Մասնավորապես՝ Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 19-րդ կետի համաձայն՝ տեսալսողական հաղորդումը պատկերներ և (կամ) հնչյուններ պարունակող, սահմանափակ տևողությամբ, կազմակերպական իմաստով ինքնուրույն և ավարտուն նյութն է, որը համարվում է հեղինակային և (կամ) հարակից իրավունքի օբյեկտ, իսկ նույն մասի 21-րդ կետով հայերեն տեսալսողական հաղորդումը սահմանված է որպես հայերեն ընկալման որևէ միջոցով՝ կրկնօրինակմամբ, հնչյունավորմամբ և (կամ) ենթագրով ուղեկցվող տեսալսողական հաղորդում:

Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ մեկ Հեռարձակողի հեռարձակմամբ հայերեն տեսալսողական հաղորդումները չեն կարող պակաս լինել ամսական ընդհանուր ժամաքանակի 55 տոկոսից: Նշված կարգավորումն ունի իմպերատիվ բնույթ և Հեռարձակողի համար սահմանում է հստակ ու քանակապես որոշակի պարտադիր պահանջ:

Հեռարձակողի այն փաստարկը, որ իր եթերային ցանցը գրեթե անփոփոխ է, չի հաստատում Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված պահանջի պահպանումը 2026 թվականի հուլիս ամսվա ընթացքում, քանի որ այդ պահանջի կատարումը ենթակա է գնահատման յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով տվյալ ամսվա ընդհանուր ժամաքանակում հայերեն տեսալսողական հաղորդումների ծավալի հիման վրա:

2. Հանձնաժողովը հիմնավոր չի համարում նաև Հեռարձակողի այն պնդումը, որ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում հաղորդումների հեռարձակման տեսակը որպես «սեփական արտադրություն» նշված լինելը վկայում է այն մասին, որ «այլ լեզուներ» նշումը չի համապատասխանում հաղորդումների փաստացի լեզվին:

Հեռարձակման տեսակը և հաղորդման լեզուն իրենց բովանդակությամբ տարբեր տեղեկություններ են. առաջինը բնութագրում է հաղորդման հեռարձակման տեսակը, իսկ երկրորդը՝ դրա լեզվական բնութագիրը: Հետևաբար, հաղորդումը՝ որպես «սեփական արտադրություն» դասակարգված լինելու հանգամանքը չի որոշում դրա լեզուն և չի կարող հիմք հանդիսանալ այն հայերեն տեսալսողական հաղորդում համարելու համար:

Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում հաղորդման հեռարձակման տեսակը որպես «սեփական արտադրություն» նշված լինելը չի նշանակում, որ տվյալ հաղորդումը Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 21-րդ կետի իմաստով հանդիսանում է հայերեն տեսալսողական հաղորդում, ուստի այդ հանգամանքը չի կարող հիմք հանդիսանալ Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված պահանջը պահպանված համարելու համար:

3. Միաժամանակ, Օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ լիցենզիա ստացած Հեռարձակողները պարտավոր են վարել տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյան, իսկ նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ տեսալսողական հաղորդումները պետք է գրանցվեն կարգավորող պետական մարմնի համար հասանելիություն ունեցող տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում: Նշված հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված է, որ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի տվյալների հիման վրա կարգավորող պետական

մարմինը վերահսկում է Հեռարձակողների գործունեության համապատասխանությունը օրենսդրության պահանջներին:

Կարգի 5-րդ կետի համաձայն՝ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանն ավտոմատացված ու ինտեգրացված տեղեկատվական համակարգ է, որը թույլ է տալիս մուտքագրել անհրաժեշտ տվյալներ և ներբեռնել համացանցի միջոցով: Նույն Կարգի 6-րդ կետի համաձայն՝ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում, ի թիվս այլնի, մուտքագրման է ենթակա նաև տեսալսողական հաղորդման հեռարձակման լեզուն, իսկ 7-րդ կետի համաձայն՝ այդ տեղեկության գրանցումը պարտադիր է: Կարգի 10-րդ կետով սահմանված է նաև Հեռարձակողի կողմից հեռարձակված յուրաքանչյուր տեսալսողական հաղորդում տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյան մուտքագրելու և էլեկտրոնային գրանցամատյանի սերվեր ներբեռնելու պարտականությունը՝ ոչ ուշ, քան հաշվետու ամիսը լրանալուց հետո մինչև հաջորդ ամսվա 5-ը:

Սույն դեպքում Հեռարձակողի կողմից մատյանի լրացման համար նախապես ձևավորված ձևանմուշի օգտագործումը նույնպես չի վերացնում և չի փոփոխում Կարգով սահմանված պարտադիր տվյալները, այդ թվում՝ յուրաքանչյուր հաղորդման հեռարձակման լեզվի վերաբերյալ տեղեկությունը պատշաճ մուտքագրելու պարտականությունը: Այն հանգամանքը, որ ձևանմուշի սկզբնական լրացման ժամանակ հաղորդման լեզվի դաշտում «հայերեն» տարբերակի փոխարեն սխալմամբ ընտրվել է «այլ լեզուներ» տարբերակը, իսկ այդ ընտրությունը հետագայում պահպանվել է հաջորդ գրանցումներում, չի վերացնում Հեռարձակողի պարտականությունը մատյանում մուտքագրվող տվյալները ստուգելու և դրանք փաստացի հեռարձակմանը համապատասխանեցնելու համար:

Մասնավորապես՝ Հեռարձակողի կողմից ընտրված՝ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի լրացման եղանակը և նույն ձևանմուշի հետագա կիրառումը գտնվում են վերջինիս կազմակերպական պատասխանատվության շրջանակում և չեն կարող հիմք հանդիսանալ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանում մուտքագրված տվյալների ճշտության նկատմամբ օրենքով և Կարգով սահմանված պահանջների կիրառումը բացառելու համար: Ձևանմուշի օգտագործումը կարող է բացատրել սխալ տվյալների առաջացման հանգամանքը, սակայն ինքնին չի հաստատում, որ տվյալ ժամանակահատվածում փաստացի հեռարձակված հաղորդումները համապատասխանել են ձևանմուշում նշված լեզվական տվյալներին:

Նշենք նաև, որ տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի վարումը և դրանում համապատասխան տվյալների մուտքագրումն իրականացվում է Հեռարձակողի ղեկավարի կողմից նշանակված պատասխանատու անձի կողմից, մինչդեռ մուտքագրված տվյալների հետագա համակարգումն ու դրանց հիման վրա համապատասխան ցուցանիշների ձևավորումն իրականացվում է ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգի միջոցով: Հետևաբար, մուտքագրված տվյալների հիման վրա համապատասխան ցուցանիշների, այդ թվում՝ բաժնային դիագրամի ձևավորման փուլում մարդկային գործոնը բացառվում է, և ստացված արդյունքն անմիջականորեն պայմանավորված է Հեռարձակողի պատասխանատու անձի կողմից համակարգ մուտքագրված տվյալների բովանդակությամբ:

Տվյալ դեպքում Հեռարձակողի կողմից 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածի վերաբերյալ էլեկտրոնային գրանցամատյանի սերվեր ներբեռնված տվյալների հիման վրա ձևավորված բաժնային դիագրամում արտացոլված էր, որ հայերեն

տեսալսողական հաղորդումների տեսակարար կշիռը կազմել է ամսական ընդհանուր ժամաքանակի 4,26 տոկոսը:

Հեռարձակողի այն պարզաբանման կապակցությամբ, որ նշված ցուցանիշը ձևավորվել է նախապես ձևավորված ձևանմուշում սկզբնական լրացման ժամանակ թույլ տրված սխալի հետագա պահպանման արդյունքում և չի համապատասխանում փաստացի հեռարձակմանը, հայտնում ենք, որ Հանձնաժողովը լրացուցիչ ուսումնասիրել է Հեռարձակողի կողմից ներկայացված՝ 2026 թվականի հուլիսի 1-ից 31-ն ընկած ժամանակահատվածի եթերի ծայնագրությունները:

Եթերի ծայնագրությունների ամբողջական ուսումնասիրության և իրականացված մշտադիտարկման արդյունքներով Հանձնաժողովը պարզել է, որ նշված ժամանակահատվածում Հեռարձակողի եթերում հայերեն տեսալսողական հաղորդումների տեսակարար կշիռը կազմել է 7,90 տոկոս:

Հետևաբար, Հեռարձակողի կողմից ներկայացված պարզաբանումը հաշվի առնելով և փաստացի եթերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզված 7,90 տոկոս ցուցանիշը հիմք ընդունելով՝ Հանձնաժողովը հաստատված է համարում, որ 2026 թվականի հուլիս ամսվա ընթացքում հայերեն տեսալսողական հաղորդումների տեսակարար կշիռը չի ապահովել Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված՝ ամսական ընդհանուր ժամաքանակի 55 տոկոս նվազագույն շեմը:

Այսպիսով, Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ Հեռարձակողի կողմից թույլ է տրվել իրավախախտում, որը համապատասխանում է Օրենքի 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասի հատկանիշներին:

Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետի համաձայն՝ կարգավորող պետական մարմինը սույն օրենքի խախտման կամ իր որոշումները չկատարելու դեպքում կիրառում է պատասխանատվության միջոցներ:

Օրենքի 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ կարգավորող պետական մարմնի կողմից տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու, ինչպես նաև պետական այլ մարմինների կողմից իրենց իրավասությունների շրջանակում տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու և դրանց մասին կարգավորող պետական մարմնին գրավոր տեղեկացվելու դեպքում կարգավորող պետական մարմինը կիրառում է հետևյալ վարչական տույժերը.

1) գրավոր նախազգուշացում.

2) *տուգանք*.

3) հեղինակազորման կամ լիցենզիայի գործողության կասեցում.

4) հեղինակազորման կամ լիցենզիայի գործողության դադարեցում:

Օրենքի 57-րդ հոդվածի 5-րդ մասը սահմանում է.

«5. Հեռարձակողի կողմից հայերեն հաղորդումներն ընդհանուր եթերաժամի 55 տոկոսից պակաս հեռարձակելը, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեքհարյուրապատիկի չափով:»:

Ելնելով վերոգրյալից, հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 20-րդ հոդվածը, «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասը, 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ, 15-րդ, 19-րդ և 21-րդ կետերը, 10-րդ հոդվածի 6-րդ մասը, 13-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ մասերը, 31-րդ հոդվածի 1-ին մասը, 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 8-րդ և 9-րդ և 11-րդ կետերը, 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը,

«Լեզվի մասին» օրենքի 1-ին հոդվածի 1-ին պարբերությունը, «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» օրենքի 3-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «ե» կետը, Հանձնաժողովի 2020 թվականի դեկտեմբերի 29-ի «Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի ձևը և վարման կարգը սահմանելու մասին» թիվ 154-Ա որոշմամբ սահմանված կարգի 5-10-րդ կետերը և ղեկավարվելով Օրենքի 57-րդ հոդվածի 5-րդ մասով՝ Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. «ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊ ընկերության նկատմամբ կիրառել «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 57-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված տույժը՝ տուգանելով 300 000 (երեք հարյուր հազար) ՀՀ դրամի չափով:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն «ՌԱԴԻՈՏՈՒՆ» ՍՊ ընկերությանը պատշաճ ձևով հանձնելու օրվան հաջորդող օրվանից:
3. Սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից երկամսյա ժամկետում կարող է բողոքարկվել Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

**ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌԱԴԻՈՅԻ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

2026թ. սեպտեմբերի 22
ք.Երևան